

Crna Gora
Ministarstvo ljudskih i
manjinskih prava

Adresa: Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 130,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 234 193
fax: +382 20 234 198
www.minmanj.gov.me

Broj: 05-056/23-1024/3

18. oktobar 2023. godine

**Izveštaj o sprovedenim javnim konsultacijama o Nacrtu sektorske analize u oblasti
„Zaštita i promovisanje ljudskih i manjinskih prava – zaštita i unapređenje ljudskih prava LGBTI
za 2024. godinu**

Shodno članu 79 Zakona o državnoj upravi i člana 12 Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija u vezi člana 32a Zakona o nevladinim organizacijama, Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava je dana 02.10 2023.godine, broj 05-056/23-1024/2, objavilo Javni poziv za konsultovanje sa zainteresovanim nevladinim organizacijama čije je područje djelovanja Zaštita i promovisanje ljudskih i manjinskih prava – zaštita i unapređenje ljudskih prava LGBTI osoba u cilju sačinjavanja Sektorske analize za utvrđivanje predloga prioriternih oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija iz Budžeta Crne Gore u 2024. godini.

Konsultacije su realizovane u periodu od petnaest dana od 02.10 2023. godine do 17.10 2023. godine, u okviru kojih je nevladina organizacija Đakomo Adriatic dostavila, putem maila, svoje komentare i sugestije.

Komentari i sugestije Đakomo Adriatic:

KOMENTAR 1.1.

Mjera 1.3.1. Osim preporuka javnom servisu treba uputiti preporuke i ostalim lokalnim i regionalnim medijima jer crnogorsko društvo se ne informiše samo putem javnog servisa već i putem ostalih medija.

Dakle Sektorska analiza treba da se zasniva na doprinosu svih medija koje crnogorsko društvo i te kako ima značajan broj medija, kako lokalnih tako i regionalnih. Sama činjenica da zadnje istraživanje prepoznaje zvanične i tradicionalne medije kao medije sa najnižom stopom govora mržnje jasno je da je njihov doprinos nemjerljiv i značajan.

Odgovor obrađivača:

Sektorska analiza se sačinjava na osnovu strateških i planskih dokumenata, odnosno propisa u odgovarajućoj oblasti od javnog interesa uz konsultacije sa zainteresovanim nevladinim organizacijama, i predstavlja osnov za utvrđivanje prioriternih oblasti i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinim organizacijama („Službeni list CG“, br. 39/11 i 37/17).

Same mjere se bliže operacionalizuju kroz donošenje godišnjih nacionalnih akcionih planova, za šta

je zadužen Nacionalni tim za koordinaciju praćenja primjene Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba u Crnoj Gori 2019-2023 koji imenuje Vlada Crne Gore

U toku je javni poziv za izradu strategije od 17.10 2023 godine za izradu strateškog dokumenta za unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba u Crnoj Gori za period 2024-2028. sa Akcionim planom za 2024. Godinu, kada NVO imaju priliku da utiču na mjere i aktivnosti koje će uticati na poboljšanje i promociju ove oblasti.

KOMENTAR 1.2.

Takođe predlažemo da lokalne samouprave koje imaju Memorandum o saradnji preuzmu programsko finansiranje makar 3 godine kako bi NVO imale kontinuitet u svom djelovanju. Iznos organizacija na sjeveru treba uvećati za minimum 20% ili makar organizacijama sa sjevera ne umanjivati budžet obzirom da organizacije na sjeveru teško sprovode projekte i same nailaze na osudu prilikom realizacije projekta. Dakle budžetska sredstva bi podijelila u dvije kategorije kako bi što više organizacija učestvovalo u realizaciji projekata.

Odgovor obrađivača:

Kada su pitanju lokalne samouprave na osnovu Odluke o kriterijumu, načinu i postupku raspodjele sredstava za finansiranje projekata NVO, se dodjeljuju sredstva a na oblasti od javnog značaja se ipak može uticati samo na Predlog Savjeta za saradnju lokalne samouprave i nevladinih organizacija upućenih predsjedniku koji donosi Odluku o utvrđivanju prioriteta oblasti od javnog interesa za finansiranje projekata.

Odlukom o budžetu na lokalnom nivou se donosi i procentualni iznos kojim se može izdvojiti za NVO u tekućoj godini.

Kad je u pitanju raspodjela sredstava preko konkursa Ministarstva za upravu je objavilo statističke pokazatelje da je, centralnoj regiji, raspodijeljen najveći iznos sredstava ukupno 2,496,956.19 EUR, u sjevernoj je raspodijeljeno 772,904.09 EUR, dok je najmanji iznos raspodijeljen u južnoj regiji, svega 290,623.38 EUR.

Od ukupno 25 opština u Crnoj Gori, podržani su projekti NVO iz 16 opština i to: šest opština iz sjeverne regije, pet iz centralne i pet iz južne regije.

Izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama iz 2017. godine, uspostavljen je kombinovani model finansiranja, koji podrazumijeva centralizovano planiranje, i ovim procesom koordinira Ministarstvo javne uprave, odnosno decentralizovanu raspodjelu sredstava, koju vrše organi državne uprave u prioriteta oblastima od javnog interesa za koje su nadležni. Članom 32 Zakona po prvi put je utvrđen fiksni procenat godišnjeg tekućeg budžeta za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija i kofinansiranje projekata i programa NVO koji su podržani iz EU fondova, koji iznosi najmanje 0,5%:

U prethodnom periodu su implementirane brojne kampanje koje su za cilj imale promjenu društvene percepcije LGBTI osoba. Međutim, one su najčešće imale široko postavljen fokus (LGBTI tema je u kampanjama obrađivana samo kao segment šire tematike tih kampanja koje su bile usmjerene na više ranjivih društvenih grupa simultano, a koje su se ticala diskriminacije, govora mržnje itd.), takođe vrlo

često su i ciljne grupe tih kampanja bile preširoko postavljene (najčešće kao opšta javnost), a treba dodati i da u nekim slučajevima nisu realizovane u kontinuitetu zbog čega je umanjen njihov kumulativni efekat.

Otuda, u narednom periodu treba preduzeti fokusirane i kontinuirane aktivnosti na promjeni društvene percepcije LGBTI osoba kod specifičnih ciljnih grupa kao što su mladi, zatim zaposleni u javnim institucijama/ustanovama i privatnom sektoru, političke partije, sportske organizacije, ključni kreatori javnog mnjenja. Sa druge strane, u kontekstu promjene društvene svijesti, izuzetno je važna uloga medija. Istraživanje pokazuje da građani smatraju da mediji, nakon obrazovnih institucija, najviše doprinose borbi protiv diskriminacije.

Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava

Direktorat za unapređenje i zaštitu ljudskih prava i sloboda

Tanja Mraković, savjetnica , Direktorat za unapređenje i zaštitu ljudskih prava i sloboda,